ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลของบทเรียนที่มีการวางตำแหน่ง และรูปแบบของบทสรุปต่างกัน ต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ต่างกัน

ผู้เขียน นางสาวทัศนีย์ วิเศษเจริญ

สาขาวิชา จิตวิทยาการศึกษา

ปีการศึกษา 2534

บทคัดช่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของบทเ รียนที่ประกอบด้วย เนื้อ เรื่องและ บทสรุปที่มีการวางตำแหน่ง และรูปแบบของบทสรุปต่างกัน ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ตลอดจนศึกษากิริยาร่วม (Interaction) ระหว่างตัวแปรทั้งสาม ซึ่งได้แก่ การเรียนด้วยบทเรียนที่ประกอบด้วย เนื้อเรื่องและบทสรุปที่มีการวางตำแหน่งของบทสรุปต่างกัน คือ บทสรุปแทรกระหว่างเนื้อเรื่อง และบทสรุปรวบฮอดหลังเนื้อเรื่อง รูปแบบของบทสรุปต่างกัน 3 รูปแบบ คือ บทสรุปแบบ บรรยายและมีภาพประกอบ บทสรุปแบบบรรยายและมีคำถามประกอบ และบทสรุปแบบบรรยาย เพียงอย่างเดียว ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนสูง และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปี ที่ 5 ปีการศึกษา 2534 จากโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ ในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี จาก 9 โรงเรียน จำนวน 360 คน นักเรียนได้ รับการสุ่มเข้ารับการทดลอง จำนวน 12 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย บทเรียน 6 รูปแบบ ที่ประกอบด้วยเนื้อเรื่องและบทสรุปที่มีการวางตำแหน่งและ รูปแบบของบทสรุปต่างกัน บทเรียนแต่ละรูปแบบมีเนื้อหาเดียวกัน 5 เรื่อง เรื่องละ 1 บทเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมภุทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ แต่ละกลุ่มรับเงื่อนไขการทดลองแตก ต่างกัน คือ การเรียนด้วยบทเรียนต่างรูปแบบให้เรียนวันละ 1 บทเรียน ใช้เวลาเรียน

บทเรียนละ 25 นาที หลังจากนักเรียนอำนบทเรียนจบในแต่ละบทเรียนเล้ว ให้นักเรียนพักเป็น เวลา 5 นาที จึงให้ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 10 ข้อ ใช้เวลา 15 นาที การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบแฟคทอเรียลสุ่มสมบูรณ์ โมเดลกำหนด 2 x 2 x 3 (ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน x การวางตำแหน่งของบทสรุป x รูปแบบของบทสรุป) ผลการวิจัยพบว่า

- 1. นักเรียนกลุ่มที่เรียนเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ด้วยบทเรียนที่ประกอบด้วยเนื้อเรื่อง และบทสรุป โดยมีบทสรุปแทรกระหว่างเนื้อเรื่อง และกลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนที่ประกอบด้วย เนื้อเรื่องและบทสรุป โดยมีบทสรุปรวบยอดหลังเนื้อเรื่อง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยา-ศาสตร์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- 2. นักเรียนกลุ่มที่เรียนเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ด้วยบทเรียนที่ประกอบด้วยเนื้อเรื่อง และบทสรุปแบบบรรชายและมีภาพประกอบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สูงกว่า กลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนที่ประกอบด้วยเนื้อเรื่องและบทสรุปแบบบรรชายเพียงอย่างเดียวอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
- 3. นักเรียนกลุ่มที่เรียนเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ด้วยบทเรียนที่ประกอบด้วยเนื้อเรื่อง
  และบทสรุปแบบบรรยายและมีภาพประกอบ และกลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนที่ประกอบด้วยเนื้อเรื่อง
  และบทสรุปแบบบรรยายและมีคำถามประกอบ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ไม่
  แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- 4. นักเรียนกลุ่มที่เรียนเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ด้วยบทเรียนที่ประกอบด้วยเนื้อเรื่อง
  และบทสรุปแบบบรรยายและมีคำถามประกอบ และกลุ่มที่เรียนด้วยบทเรียนที่ประกอบด้วย
  เนื้อเรื่องและบทสรุปแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์
  ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- 5. ไม่มีกิริยาร่วมระหว่างระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการเรียนด้วยบทเรียน เนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ที่ประกอบด้วยเนื้อเรื่องและบทสรุปที่มีการวางตำแหน่ง และรูปแบบ ของบทสรุปต่างกัน

Thesis Title: Effects of Texts with Different Positions and

Types of Conclusion on Learning Achievement in

Science of Students with Different Levels of

Academic Achievement

Author : Tassanee Visadcharoen

Program : Educational Psychology

Academic Year : 1991

Abstract

The purposes of this research were twofold: (1) to investigate the effects of texts with different positions and types of conclusion on learning achievement in science of students with different levels of academic achievement; and (2) to investigate the interaction between three variables: (i) texts with different positions of conclusion (i.e., texts with conclusion inserted in between them, texts with conclusion following them), (ii) three types of conclusion (i.e., written conclusion plus illustration, written conclusion plus questions, and written conclusion alone), (iii) two levels of learning achievement (i.e., high and low). The subjects were 360 Pratom Suksa Five students of nine primary schools under the Office of Cholburi Provincial Primary Education in the 1991 academic year. The subjects were randomly assigned into 12 treatment groups, 30 students in each. The instruments for data collection consisted of six different texts concering different positions and types of conclusion. The texts with the same content

in each type comprised 5 lessons which were tested with a Pratom Suksa Four science achievement test, and a science achievement test after the treatment. The subjects in each group were then treated under a different treatment condition in which the students were presented with different types of texts in a 25-minute session once; after each lesson, all subjects were asked to do a 10-item, science achievement test within 15 minutes. The ANOVA 2 x 2 x 3 completely randomized factorial design (level of academic achievement x position of conclusion x type of conclusion) was employed in the data analysis.

The research results were as follows:

- 1. There was no statistical difference in science achievement between the subjects treated with science-content text with conclusion inserted in between them, and science-content text with conclusion following them.
- 2. The students treated with science-content text with a written conclusion plus illustration scored higher on the science achievement text than those treated with science-content text with a written conclusion alone at the .01 level of significance.
- 3. There was no statistical difference in science achievement between the subjects treated with science-content text with a written conclusion plus illustration and those treated with science-content text with a written conclusion plus questions.
- 4. There was no statistical difference in science achievement between the subjects treated with science-content text with a written conclusion plus questions and those treated with science-content text

with a written conclusion alone.

5. There was no interaction between the level of learning achievement and the learning science-content text with different positions and types of a conclusion.